

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Baudžiamosios Bylos](#) > [Teisminis Bendradarbiavimas](#) > [Konfiskavimas](#)

Konfiskavimas

Nusikalstamu būdu įgytų pajamų konfiskavimas Europos Sąjungoje jau seniai laikomas viena veiksmingiausių priemonių kovoti su organizuotu nusikalstamumu. Konfiskavimu siekiama pašalinti pagrindinį nusikalstamų organizacijų veiklos tikslą – siekį neteisėtomis priemonėmis didinti pelną. Konfiskavimas reiškia, kad priimamas galutinis teismo sprendimas, kurio pasekmė – negražinamas turto atėmimas.

Konfiskavimas tarptautiniu mastu

Tarptautiniu mastu numatytos kelios priemonės, kuriomis skatinamas nusikalstamu būdu įgytų pajamų konfiskavimas. Svarbus dokumentas nusikalstamu būdu įgytų pajamų konfiskavimui skatinti – [1990 m. Strasbūro konvencija](#), kurią yra ratifikavusios visos 27 ES valstybės narės. Ja siekiama skatinti tarptautinį bendradarbiavimą nustatant, surandant, įšaldant ir konfiskuojant nusikalstamu būdu įgytą turtą. Ši konvencija papildyta ir atnaujinta priėmus [2005 m. Varšuvos konvenciją](#).

Konfiskavimas Europos Sąjungoje

Europos Sąjunga jau seniai pabrėžia nusikalstamu būdu įgytų pajamų konfiskavimo svarbą. Siekiant užtikrinti bendrą požiūrį į konfiskavimą Europos Sąjungoje, per kelerius pastaruosius metus priimti keli ES teisiniai dokumentai. Šiuo metu ES yra sutelkusi dėmesį į tinkamą šių dokumentų įgyvendinimą nacionaliniu mastu.

- 2001 m. priimtas [Pamatinis sprendimas dėl nusikalstamu būdu įgytų pajamų įšaldymo ir konfiskavimo](#). Jo tikslas buvo užtikrinti bendrą minimalų valstybių narių požiūrį į tas nusikalstamas veikas, už kurias turi būti numatytas konfiskavimas. Bendroji taisyklė – jeigu už nusikaltimus baudžiama ilgesne nei vienerių metų laisvės atėmimo bausme, pagal nacionalinius įstatymus turi būti įmanoma konfiskuoti pajamas, įgytas ta nusikalstama veika. Valstybių narių reikalaujama taikyti atitinkamos vertės turto konfiskavimo sistemą. Visi iš kitų valstybių narių gaunami prašymai turi būti svarstomi tokia pačia prioriteto tvarka, kokia tokioms priemonėms taikoma nagrinėjant nacionalines bylas.
- 2005 m. [Pamatinis sprendimu dėl konfiskavimo](#) siekiama užtikrinti geresnį valstybių narių teisės dėl nusikalstamu būdu įgyto turto konfiskavimo suderinimą.
- [Pamatinis sprendimu dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo nutarimams konfiskuoti](#) nustatomos taisyklės, pagal kurias vienos valstybės narės teisminės institucijos pripažįsta ir savo teritorijoje vykdo kitos valstybės narės kompetentingų teisminių institucijų priimtą nutarimą konfiskuoti. Konfiskuoto turto vertę lygiomis dalimis dalijasi nutarimą priėmusi ir jį vykdanči valstybė.
- Prieš priimant nutarimą konfiskuoti, turtas neretai areštuojamas. Kad kompetentingos teisminės institucijos galėtų areštuoti turtą kitos valstybės narės teisminių institucijų prašymu, 2003 m. priimtas [Pamatinis sprendimas dėl turto arba įrodymų arešto](#) (taip pat žr. skirsnį apie [Turto ir įrodymų areštą](#)).
- Kad teisminių institucijų praktinis bendradarbiavimas būtų veiksmingas, [Tarybos sprendimu dėl turto susigrąžinimo tarnybų](#) siekiama tęsti neformalų bendradarbiavimą tarp valstybių narių ryšių palaikymo institucijų, dirbančių nusikalstamu būdu įgyto turto nustatymo, paieškos ir susigrąžinimo srityje [CARIN tinkle](#). Pagal šį sprendimą reikalaujama, kad valstybės narės įkurtų arba paskirtų turto susigrąžinimo tarnybas, kurių pareiga – padėti veiksmingai bendradarbiauti ir keistis informacija turto susigrąžinimo srityje.

- 2014 m. priimta [direktyva](#), kuria ES valstybėms sudaromos palankesnės sąlygos konfiskuoti turtą, įgytą darant sunkius ir organizuotus nusikaltimus. Direktyva siekiama supaprastinti galiojančias taisykles ir užpildyti svarbias spragas, kuriomis naudojasi organizuotos nusikalstamos grupės. ES valstybės narės galės veiksmingiau konfiskuoti tretiesiems asmenims perleistą turtą, bus lengviau konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytą turtą netgi tais atvejais, kai įtariamasis slapstosi, ir bus užtikrinta galimybė kompetentingoms institucijoms laikinai išaldyti turtą, kuris gali pradingti, jei nebus imtasi veiksmų.
- 2018 m. priimtas Reglamentas dėl nutarimų išaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo. Jis taikomas nuo 2020 m. gruodžio 19 d. Juo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas susigrąžinti turtą tarpvalstybinėse bylose Europos Sąjungoje. Reglamentas taikomas bet kurios valstybės narės išduotiems nutarimams išaldyti ir nutarimams konfiskuoti turtą baudžiamosiose bylose. Jame nustatomi aiškūs ir trumpi nutarimų išaldyti turtą tarpusavio pripažinimo ir vykdymo terminai. Juo pagerinamos nukentėjusiųjų teisės į restituciją ir žalos atlyginimą tarpvalstybinėse bylose. Reglamente numatytos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad nutarimų išaldyti arba nutarimų konfiskuoti tarpusavio pripažinimas atitiktų ES pagrindinių teisių chartiją. Reglamentas taikomas tarp ES valstybių narių (išskyrus Daniją ir Airiją), juo pakeičiami 2003 ir 2006 m. pamatiniai sprendimai.
- Informaciją apie kompetentingas institucijas ir valstybių narių deklaracijas teikia [Europos teisminis tinklas](#).

■ Paskutinis naujinimas: 20/01/2023

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.